

GYOMA-ENDRÓD

VIDÉKE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nádudvary Mihály
könyv- és papírkereskedésben
Gyoma, Endrőd-ut
Telefon 15.

Előfizetési árak:
Egy negyedévre 12000 K.
Amerikába 2 dollár.
Megjelenik vasárnap reggel

Keresztény politikai, közgazdasági és társadalmi hetilap

Kényszerszünet.

Elmélészt kérjük a mi kedves olvasóinknak, hogy rövid időre kénytelenek voltunk beszüntetni a lap megjelenését. Valóságos kényszerszünet volt ez. Mi a közérdeket sehogyssem tudjuk üzleti haszonra váltani fel. A lap előállításának horribilis költségeit a lap árának emelésével nem akartuk áthárítani a mi hűséges olvasóközönségünkre. Inkább beszüntettük egyelőre a lap megjelenését. Hogy újból megjelentetjük, ez nem azt jelenti, hogy az anyagi nehézségek teljesen megszűntek, de a szőnyegen levő, rendkívüli nagyfontosságú kérdések nyílt megvitatása és ismertetése ösztönöz bennünket arra, hogy a legnagyobb áldozatok árán is újra szolgálatába álljunk a közérdeknek. Őnzetlen fáradozásunkhoz kérjük a mi nagyrabecsült olvasóink ósztinte támogatását, mert ezzel közérdekű munkásságunk sikerét és folytonosságát fogják biztosítani. Azon reményben, hogy a jóakaratu pártfogás nem fog elmaradni, friss erővel, friss munkakedvvel indítjuk ismét utnak szerény lapunkat.

A Szerkesztőség
és a Kiadóhivatal.

1924. évi ünnepélyes vitézi avatások Budapesten.

Az Orsz. Vitézi szék rendelkezése alapján a Bekés vm. Vitézi Székkapitányság közhírré teszi, hogy a f. é. ünnepélyes vitézi avatás jun. 15-én lesz Budapesten a Margitszigeti sporttelepen.

A vitézek avatását szokott ünnepélyes keretek között Magyarország Kormányzója, mint a Vitézek Főkapitánya személyesen fogja eszközölni, az Ország kormánya, egyházi és világi méltóságai, valamint az ország minden részéből megjelenő küldöttségek jelenlétében.

A vármegye területéről több mint 100 vitézeljölt fog avatásra kerülni, kiknek mindegyike az Országos Vitézi Széktől kellő időre névre szóló értesítést és részletes utasítást fog kapni.

A vm. Vitézi Szék felkéri az avatáson megjelenni szándékozó egyes községi küldöttségeket, hogy azok számszerinti összeállítását a székkapitánysághoz (Gyula, Vida-u. 10) mielőbb adják tudtul, hogy az egyes küldöttségek számára az ünnepség színhelyén idejében méltó helyet biztosíthasson.

Az ez évi avatásra be nem rendelték és a jövőben vitézi telekért folyamodni szándékozók tájékoztatása végett közli a Vitézi Szék, hogy a jövő évben megtartandó vitézi avatásra kizárólag csak azok jöhetnek tekintetbe, akiknek a Vitézi Rend 11. kiadása „Kis Káteja” szerint teljesen és hiánytalanul felszerelt kérvénye legkésőbb f. é. szept. hó 1-ig a vm. Vitézi Székkapitánysághoz beérkezik.

Minden ily irányú kérvény az előírt módon felszerelve a községi előjárásnál, illetve hivatásos katonák részéről katonai parancsnokságuknál nyújtandó be.

A gyomai járás megszüntetésének terve.

Gyoma és Endrőd községek tiltakozó állásfoglalása.

Általános megdöbbenést keltett Gyoma és Endrőd községek lakossága körében ama hír, hogy az antant rendelkezése a kormány tervbe vette több járás megszüntetését, melyek között szerepel a gyomai járás is.

A két község vezető emberei az azonnali állásfoglalást sürgették. A megyei törv. hatósági bizottság tagjai az elmulasztottak délután ez ügyben értekezletet tartottak, melyen Pétermann József főjegyzőn kívül a következők vettek részt: Harsányi Pál ref. esperes, Debreceni Endre, Csernák Kálmán, dr. Christian Kálmán, dr. Messinger Albert, Pikó Béla, Kner Izidor, Bérés József, Vásárhelyi Géza. A főjegyző bejelenti, hogy az endrődi bizottsági

tagok határozott és gyors állásfoglalást kértek.

Ennek alapján történt aztán ama megállapodás, hogy dr. Brandt Vilmos főispán és Daimel Sándor alispán előtt nagyobb küldöttség fog megjelenni, kérve, hogy amennyiben az egyes járások megszüntetésének terve határozott formát öltene, úgy a gyomai járás feltétlen meghagyassék. Indokok: földrajzi fekvése, vasuti gócpontja s stratégiai jelentősége alapján országos érdeket jelent a járás további fenntartása. Mellesleg azt is megjegyezhetjük, hogy kulturális fejlődését és életképességét bizonyítja az is, hogy önálló hetilapja van, mely minden nehézségek dacára is önzetlen és lelkes harcosa a közérdeknek.

Beszüntetést helyett az egyes nagyobb járási székhelyeknek rendezett tanácsú városokká való átalakulása után a fennmaradó községeket csatolják a gyomai járáshoz s ezzel egy nagy, életképes járás megeremlése válna lehetővé. Ugyancsak kérni fogják a főispántól a járási főbírói állás mielőbbi betöltését is.

Harsányi Pál ref. esperes azt is indítványozta, hogy a küldöttség Budapestre is felutazzék s a belügyminiszter és a földmívelésügyi miniszter előtt is jelenjen meg.

Többek hozzászólása után Debreceni Endre indítványozta, hogy a közéleti és politikai vezető emberek felvilágosítására egy memorandumot készítsenek, melyben erősen hangsúlyozzák, hogy már 1917-ben, mikor a vármegyék kikerekítését tervezték, teljesen felismerték a gyomai járás kedvező földrajzi fekvését s azt minden körülmények között elsőrendű érdek fenntartani. Szükségesnek tartja azt is, hogy a küldöttség Budapesten az egységes pártban is jelenjen meg.

Kner Izidor általános helyeslés közepette kijelentette, hogy az ügy fontosságára való tekintettel e memorandumot hajlandó 200 példányban teljesen díjtalanul kinyomtatni, s azt a közéleti és politikai vezető embereknek megküldeni. Az indítvány egyhangú elfogadása után a memorandum megszerkesztésére Harsányi Pált, Pétermann Józsefet, dr. Christian Kálmánt és dr. Messinger Albertet küldték ki.

A memorandum hangsúlyozza, hogy Gyoma község 1879 óta járási

székely, vasuti fővonalon a Hármas-Körös partján fekszik, árvízvédelmi központ s állandóan 10 község választási székhelye volt. A Mátra-Körös-déki vasut végállomása, s 1920 óta áll. polg. fiu- és leányiskolája van, járási bíróság létesült, melynek fenntartási költségét Gyoma és Endröd vállalták magokra. 1917-ben olyan földrajzi fekvésű helynek lett elismervé, melynek fenntartása országos érdek.

A küldöttség szombati utjáról s a megyegyűlés lefolyásáról lapunk más helyén számolunk be.

A vasárnapi Illéssy-estély.

Egy nagytekintélyű általánosan becsült polgártársunk ünnepelésére készült vasárnap a gyomai közönség. Illéssy Gyula román kath. kántortanító dalköltő tiszteletére a gyomai Iparos és kereskedő ifjak önképzőköre f, hó 25-én este 8 órakor az Uri Kaszinó helyiségében rendkívüli tartalmas műsort hangversenyt rendez, melyet zártkörű táncmulatság fog követni. A műsor az országos híru dalköltő legkiválóbb szerzeményiből van összeállítva. A hangverseny az Önképzőkör dalkara is közreműködik. A prólógot a szellemességéről és humoráról közismert poéta dr. Kató József tartja. Illéssy-dalokat fognak énekelni: Bödi Bözsike, Wagner Márton, Beinsroth József, Perei Lajos. A magyar dal lelkes művelőjét és gazdagítóját, a magyar föld, a magyar levegő szeretetének hirdetőjét köszöntjük Illéssy Gyulában, az évtizedek óta körünkben élő, jeles zeneszerző-pedagógusban s hisszük, hogy ami megértő közönségünk megjelenésével fogja ezt az estét fejtelhetetlenül széppé tenni ami dalköltőnk előtt, ki ennyi szép dalával s olyan gyakran szerzett nekünk igaz gyönyörűséget.

Megyegyűlés.

Dr. Pálka Pált és dr. Kiss Lászlót egyhangulag főszolgabírókká választották.

Békés vármegye törvényhatósági bizottsága szombaton rendes közgyűlést tartott. A közgyűlést megelőzőleg Pétermann József gyomai és Finta Albert endrödi főjegyző személyesen tájékoztatták Brandt Vilmos főispánt és dr. Daimel Sándor alispánt, hogy a gyomai járási székhely megszüntetésének terve a legnagyobb megdöbbenést váltotta ki. Ezen terv ellen úgy Gyoma mint Endröd község vezető közéleti

emberei, kereskedelmi és ipari képviselői a legélesebben tiltakoznak mert ennek megvalósítása esetén a két községet fejlődésében évtizedekkel vetné vissza.

A rendkívül nagyfontosságú tárgyszorozatra tekintettel különösen a gyomai és endrödi bizottsági tagok közül igen sokan jelentek meg.

A közgyűlést 9 órakor Brandt Vilmos főispán nyitotta meg, üdvözölve a megjelenteket. Dr. Konkoly Tihamér megyei főjegyző bejelentette, hogy önműködő indítvány tételét a gyulai vámhivatalnak fővámmihatalná vá általküldésére. A tárgyszorozatot első pontjához az alispáni jelentéshez elsősorban Almády Géza szövelt hozzá. Kifogásolta az orosházi mezőgazdasági bizottság működését mely a többi munkabér megállapításoktól eltérőleg nem a minimális hanem a maximális munkabéreket állapította meg. Szóvá tette még azokat az igazságtalanságokat melyek a kénszerbérletek körül történtek. Sokan juttattak bérlethez kiknek erre semmi jogcímük nem volt.

Lipták Lukács Pál (Besaba) a vármegyei, de különösen a csorvási ut használhatatlan rossz állapotát teszi szóvá. Dr. Daimel Sándor vm. alispán Almády Géza felszólására kijelenti, hogy az orosházi mezőgazdasági munkabérmegállapító bizottság sérelmes határozata felebezés alatt áll és ebben a földm. min. fog dönteni. A kénszerbérletek ügyében bejelenti, hogy vizsgálót indít. Ami a használhatatlan csorvási utat illeti kijelenti, hogy ha a községnek nem áll módjában az utat rendbehozni, úgy a vármegyét utalpból fog megfelelő összegget kiutalni.

Bejelenti még, hogy a belügyminiszter a hatósági bizottság azon határozatát, hogy az utadökből a község utakra az eddigi 20 százalékos helyett 50 fordítottassék megsemmisítette. Hogyha a községi utak javítását és karbantartását ebből a 20 százalékból fedezni nem tudják úgy kérelmükkel forduljanak a vm. utépítő hivatalhoz, mely indokolt esetekben a szükséges összeget a vm. utalpból folyósítani fogja. A gyulai kereskedők és iparosok irásbeli kérelmére a hatósági bizottság határozatban kimondja, hogy felirathban kéri a gyulai vámhivatalnak fővámmihatalná vá általküldését. Ezután felolvassa báró Korányi Frigyes leiratát pénzügyminiszterrel történt kinevezése alkalmával, melyet a hatósági bizottság tudomásul vett, Utána az 1924. évi pótközlésvetést olvasták fel, melyet a miniszterium aranykoronára általakítani kért. Dr. Daimel Sándor vm. alispán tájékoztatta ezután hosszabb beszédben a hatósági bizottságot a Budapesteny folytatott tárgyalásairól. Bejelentette a belügyminiszternek, hogy a létszámlhiány és állandó mukatorló-

dás különösen az orosházi járásban észlelhető, ahol föltétlen szaporítani kell a tisztviselőket. A miniszterium álláspontja szerint új tisztviselői állások szervezésére nem tehetnek javaslatot, mert ez ellenkezik a létszámcsökkentési törvénnyel. Felhívta a miniszterium dr. Daimel Sándor alispán figyelmét arra, hogy inkább a járáros összehívását vigyék keresztül. Ezzel az alkalommal közölte, hogy a csabai járás visszaállítására vonatkozó határozatot nem hagyja jóvá, mert ez ellen Csorvász község is fellebbezést jelentett be. A jövőben úgy is sor kerül a kisebb járáros megszüntetésére. Véleménye szerint a csabai járást a gyulaihoz és a gyomai járást a szarvasihoz csatolnák (élénk tiltakozás) A szeghalmi és az orosházi járás pedig érintetlenül megmaradna. Ezért a gyomai főszolgabírói állás betöltését, most még nem tartja célszerűnek. Felolvassa az állandó bizottság következő javaslatát: a bizottság sajnálkozza állapítja meg, hogy oly fontos rendelet, mint egyes járáros megszüntetése későn érkezett és emiatt alapos megfontolása lehetetlen volt. A járáros megszüntetésének kérdésében határozatot nem hoz, erre egy 10 tagú bizottságot küld ki, melynek jelentését egy júniusban tartandó rendkívüli törvényhatósági ülésen bírálják el. A 10 tagú bizottságba Gyomáról Harsányi Pál ref. esperes és Endrödről Csernus Mihály kath. lelkész javasolja. A gyomai járási valamint a vm. aljegyzői állás betöltését mindaddig elenzi míg a járáros újbóli elosztása meg nem történik.

Almády G. az állandó választmány határozatával szemben indítványozza, a választásokat úgy ahogy ki van írva tartásuk meg ha a kormány komolyan akarja egyszerűsíteni a közigazgatást úgy maga járjon jó példával elől. Kovács Márton (Ujkigyós) pártolja Almády Géza indítványát és felhívja a törvényhatósági bizottság figyelmét arra, hogy a gyomai főszolgabírói állás betöltésénél egy érdemes régi tisztviselőről van szó, (éljenzés). Dr. Christian Kálmán (Gyoma) szintén a gyomai főbírói állás betöltését kéri. Havári Gyula (Szarvas) kifejti, hogy a vármegye nem engedheti meg, hogy olyan életerős fejlődő képes községek mint Gyoma és Endröd visszafejledjenek. Csernus Mihály (Endröd) kifejti, hogy Gyoma és Endröd határa oly széles kiterjedésű, hogy ennek fenntartása szociális érdek Almády Géza és Kovács Márton indítványát elfogadja. Dr. Daimel Sándor alispán beszédben részletesen minden oldalról igyekezett megvilágítani ezen nagyfontosságú kérdést, kifejti hogyha a kormány a vármegyében a járási beosztásokat az eredeti terv szerint viszi keresztül, úgy a közigazgatás csödbe kerül. Ha újabb létszámcsökkentés

A Tiszamalomban

bármikor azonnal lehet szép és jó listet cserélni, árpát és tengerit darálni.

kíván a kormány keresztül vinni ugy szüntessék be a járási gazdasági felügyelői állásokat. **A** megében 6 járási orvosi állás van ezek közül 4 serelem nélkül beszüntethető, ebben az esetben a megévt 2 járási orvos köztöre osztanak be. Csökkenteni lehet a járási állatorvosi és a járási számvévi állásokat is. Elnökölő főispán Havár Gyula, Almády G. és Berthöty K felszólalása után szavazásra teszi fel a kérdést. A törvényhatósági bizottság az állandó bizottság javaslatát szemben egyhangyán Kovács Márton javaslatát fogadja el, mely szerínt a meghirdetett fősölgabiról állásokat a gyomaft is betöltik. Dr. Könköly Tihamér várm. főjegyöz felolvassa a pályázatokat. Brandt Vilmos főispán hogy kijelölő választm. megválasztása után az ülést felfüggeszti. 10 perc múlva az ülést újból megnyitva bejelenti a kijelölő választmány az orosházi fősölgabiról állásra dr. Kiss László fősölgabirót javasolja (jelkes éljenzes) Elnökölő főispán dr. Kiss László fősölgabirót megválasztott orosházi fősölgabirónak jelenti ki. Ugyancsak egyhangyulag választották meg a gyomaft járás élére dr. Pálka Pál fősölgabirót. Az üresedésbe jövő szölgabiról állásokra dr. Torkos Kálmán és dr. Jenő Vikort választották meg egyhangyulag, míg a várm. árvaszéki ülnöki állásra dr. Fekete László lett megválasztva. A választás után a bizottság tagjainak egyrésze a vonatkozó szettelt és a tárgyszorozat többi pontjait csekély érdeklődés mellett tárgyalták tovább.

Szintársulat Gyomán

Lászlófi Vencel Bódog szintársulata hetek óta Gyomán működik és előadásait a Erzsébet ligeti pavillonban tartja.

A társulat első előadása, bemutatkozása nagyon velős érzelmeket váltott ki a közönsédből. Lapunk szerkesztősege nem óhajtott kritikát gyakorolni miközben felelt. Nem akarta az amugy is sulyos helyzeteket még sulyosabbá tenni. Vártunk, hogy Lászlófi igazgató maga rájön arra, hogy amit társulata nyujt annak elvezetéséből Gyoma rég kinőtt és ma már értéket kíván. Az első napok üres nézőterei nem írhatók a közönség rovására. A helyzet az, hogy Lászlófi szintársulatának művészeti teljesítő képessége nem állt és még ma sem áll azon a fokon hogy nagyobb közönséget vonzon előadásaira. A közönség sem a felszerelésében, sem az előadások nivójában nem talál megfelelő ellenértéket a nagy áldozatért amit ma a színházba járás jelent.

Különösen bántó az az önző családias rendezés melyet Horváth szinte állandósított az előadásokon. Minden jobb vezető szerepet saját magának és Bíró Lászlónak tart fent és háttérbe szorít olyan értékes kiváló erőket mint Gábor A., Nagyiván két egyes mellékes szerepeiben, de különösen legutóbb a Gölya előadásán mutatott meg, hogy igazi művészeti tehetség. Komoly alapos munka után nagyon szép jövőt jósolunk nekik.

A szintársulat ezen hibáin csak radikális módon lehet segíteni. A közönség megunta Lászlófi szintársulatát és megunta azt, hogy évről-évre — kihalásnáva monopolitikus jogát — gyengébb és gyengébb előadásokban legyen része. A gyomaft szintársulatának kell legjobban éreznie ezt és keresnie kell a módot arra, hogy jövőre oly színigazgató kerüljön elöszökze osszak be Gyomát, ki művészeti teljesítményével kielégíti a közönség igényeit.

A szintársulat tagjai közül elsősorban T. Erdélyi Liliről kell megemlékeznünk. Első hetekben önfeláldozóan vállalkozott Simon Gizi helyettesítésére. Művészeti játék-kristálytiszta hangja minden dícséretet megérdemel. Simon Gizi bemutatkozásán kíváncsián várta a közönség. Azok a hírek melyek jövetelét megelőzték — talán betegségbe miatt — túlzottaknak bizonyultak. Többet vártunk. Tapadhatatlan ritka tehetségű alapos felkészültségű színészsnő de még hosszú komoly tanulásra van szüksége, hogy tehetségét kellően kifejthesse. Biztos nyugodt játéka tiszta stílusú puha hangja, hajlékony bővítés tánca máris a legjobbak közé juttatta. Ha vigyáz és nem esik áldozatul azoknak a kicsinyes intrikáknak melyek a kulisszák mögött lefoyló csap karrierét csinálhat és bizonyára évek múlva a fővárosi lapok hasábjain találkoznak nevével. Kár, hogy hosszú betegségbe miatt kicsiny törékeny termete nem érvényesülhet eléggé. Kedves jelenség a színpadon Balog Mancsi fiatal övve alakítása. B. Lászlófi Ipolyka temperamentumos táncával és sima kicsiszolt játékaival a társulat legjobbjai közé tartozik. Kár, hogy kisterjedelmű hangja miatt nem érvényesülhet eléggé. Igazi magyaros táncával sok kedves percert szerzett a közönségnek, H. Nagy Ella a legnehezebb szerepekben is biztosan, nyugodtan állta meg a helyét Gáborné, Miklósné kisebb szerepeikben is kedvesen közvetlenül játszottak.

A férfiak közül elsősorban Gábor Árpádról kell megemlékeznünk. Finom művészeti képzettségével sokoldalú tehetségével a társulat legjobb erejét képviseli. Sima kicsiszolt művészeti tehetségét különösen jutalomjátékán volt alkalma a közönségnek megismerni. Bíró László mult éve óta nagyon sokat fejlődött. Széles, alapos tudású művészete csak most kezd igazán kibontakozni. Sokat leront játékának értékeiből színtelen gyenge éneke. Nagyiván István két sajnos a rendezés eddig háttérbe szorított és csupán kisebb szerepekből ismerhetjük meg közönségünk nagyműveltségű sokoldalú művészeti tudását. Horváth János komoly szerepeiben elsörangú művészeti alakítást nyujt. Különösen Molnár: Ördögében nyujtott igazi komoly művészeti játékot. Más könnyebb szerepeiben könnyen esik túlzásba és kiesik szerepéből. Mint rendező még a kezdet kezdetén van és sok hibáját kell levetkőztetnie, hogy megállja a helyét. Tóth János jól átgondolt művészeti játéka és alapos felkészültsége biztos jövőt jósolnak. Mikes Béla szintén a háttérbe szorítottak között szerepelt és eddig csak kisebb szerepeiben láttuk. Itt is sejtette, hogy komoly művészeti képzettséggel rendelkezik. Madaras Károly biztos megjelenése és otthonos mozgása a színpadon praedestinálják.

A társulat jövőhéten kezdi meg jutalomjátékait. Szombaton az „Asszonyok boldoga” vasárnap Mánás Miska, Hétfőn Papp Tibor és Madaras Károly jutalomjátéka „A gölem” Kedden az Ártatlan Don Juan. Szerdán B. Lászlófi Ipolya és Bíró László jutalomjátéka Három a kisleány, csütörtökön Mikes Béla jutalomjátéka Aranyisrjár.

Az előadásokról részletes beszámolólt lapunk legközelebbi számában közlünk.

Krónika.

A salátaszegon

*Beköszöntötél végre,
Okos gondolatunk
Teheftük a jégre.*

*Nem kell már az újság.
Csupán a papírja;
Az se jó minőség
Még szép, hogy kibírja.*

*Most van a keletje
Habzó árpalének,
Szegény vendéglősök
Ebből is megélnék.*

*Sört iszik aki ur
Estétől napig,
Hab van a pohárban
De sör alig — alig.*

*Ez a meleg jelleg
Van a városban,
Egy-két ur dolgozik
S az is búsan, drván.*

*Annak is kijeléd
Villog szemepárja,
Olyan mint aki a
Tizenkettőt várja.*

*Jó hogy még Eszti ke
Folytonosan folyvást
Ad a panasunkra
Utbaigazítást.*

*Egy két héttel előbb
Meleg volt az álmunk
S alig néhány napja
Már hűvöstre vágjuk.*

*Im Szabó barátunk
Korda uram helyett,
Minifjárt azon kezdi
Hogy foglaljunk helyet.*

*Van az irodában
Egy kicsi kis diván,
De nálok hűsölni
A jó fene kíván.*

—0.

A „Legujabb Divat” és „Bijon De La Mode” című DIVATLAPOK megérkeztek és kaphatók Nádudvarynál Gyomár

Kéri Istvánné

épület és tűzifa, szén, mész
és cementáru kereskedése

Gyoma, Endrőd-ut 872

Telefonsz. 29

Szállít mindennemű épület, asztalos
és bognáráru vaggonté

Raktáron tart mindenféle

Árajánlattal készsége

Thessedik Sámuel a falugondozás első apostola.

Elvitathatatlan tény, hogy a világháború és következményei által tönkretett gazdasági életünk talpraállításában, a magyar nép boldogulásának előmozdításában vezető szerep kell hogy jusson a „falu“-nak, a falu népének.

A falu nép lelkének, testének őseréjére, józan gondolkodására, tanulékonyságára, kitaró szorgalmára, becsületességére és bekeszeretetére van szükség, hogy megcsonkított hazánk neheztel helyzetét jótá fordíthassuk. E nemes erényeket pedig mind megtaláljuk népünkben, csak helyes vezetés, okszerű utmutatás, tervszerűség, a néplélek megértése legyen arra hivatott intézmények és egyének kezébe letéve.

Példa erre megyénk nagy szülöttje, Magyarország büszkesége, a 104 év előtt elhalt szarvasi ev. lelkész **Thessedik Sámuel**.

Ez a nemeslelkű és erőszakarú apostol gazdagsági és szellemi haladás terén félszázadnál tovább szolgálta hazáját és faluját: mint lelkész élőlőzővel, mint író jeles gazdasági és falu-fejlesztési munkáival, mint gyakorlati gazda nagyszerű kísérletei, ujításai által, első sorban pedig Szarvason alapított és külföldön is nagyra tartott gazdasági és ipari szakiskolájával, mely nemcsak hazánkban, de az egész világon az első ilyenmő intézet volt.

Jelszava volt: „többet cselekedni, mint beszélni, mert annak hatása maradandóbb“ és mindenkor azt hangoztatta, hogy a mezőgazdaság, az ipar és kereskedelem egymásnak nem ellenségei, hanem segítőtársai. Egész lelkével a faluért, annak erkölcsi és gazdasági haladásáért küzdött és méltán tekinthetjük őt a falugondozás első és tántoríthatatlan apostolának, ép ezért érdemes arra, hogy nevét és eszméit a falu gondozására hivatottak minél szélesebb körben megismerjék.

A Falu Országos Szövetség 1924 máj. 29-től jun. 1-ig Szarvason Thessedik ünnepélyt rendez kulturális, gazdasági és ipari kiállítás keretében, melyben bemutatja a jeles férfiú műveit és áldásos működésének eredményét. Em-

léknek azzal is áldoznak, hogy szakemberek az általa felvetett, s részben ma is időszerű gazdasági és falufejlesztési kérdésekről — minő pl. a szikes talajok hasznosítása, gazdasági szakiskolák felállítására — előadásokat tartanak.

Beteljesedett vágya, mikor azt írta: „Remélem megadja Isten, hogy síromon kikelnek azok a virágok, melyeknek magvait talán tulokár, talán terméketlen földbe, de jó reménységgel hintettem el.“

Vasárnap délután az Erzsébet-ligeti sporttelepen második osztályú bajnoki mérkőzést tartanak a

Mezőberényi Törekvés és a Gyomai M. T. E.

csapatai. Kezdeté pontosan fél 5 órakor. Előmérkőzés GySC. ifj. és GyMTE. ifj. fél 3 órai kezdettel.

Uj belvizlevezető csatorna a cifrakert mellett.

A Körös-Tisza-Marosi ármentesítő társulat még a múlt év november havában tartott közgyűlésén Vincze Dániel gyomai telkesgazdák élnöke és társai kérelmére kimondta, hogy a Gyoma-Endrőd határvonalán húzódó árkt belvizlevezető csatornával alakítja át, hogy a kerteken kívül levő Görbekeutalposi 200 hold földről az állandóan megrekedt víz szabadon lefolyhasson. A társulat központi igazgatósága a kérelemnek hely adott, és tervekkel teljesen elkészítette.

Az erre vonatkozó terveket a gyomai községhezánál 30 napi közszemlére tették, melyre az érdekeltek esetleges észrevételeiket Csongrád vármegye alispánjához a fenti időn belül beérteszhetik.

Csépléshez darabos salgótarjáni köszén vaggontételben is kapható Nádudvary János

fakereskedésében Gyoma Posta mellett

Adakozás a hősök emlékszobrára.

A világháború hősi halottainak emlékére a gyomaiak is megakarják örökíteni. Az eddig begyűlt összeg 553,417 korona, mely a Kossuth-alap 30.000 koronájával egyesítve, bizony csekély összeg ahhoz, hogy belátható időn belül felállíthassák az emléket. Ez összeget különben heti kamatra adták ki, bár így sem fog egyhárom millióra szaporodni. Az eddigi adakozók voltak: Az alsórézi olvasókör 6780 K, a felsőrézi 2560 K, az uri kasszinó 37877 K, Polus Lajos 500 K, özv. Fekete Imréné 500 K, Czeglédi S. és neje 200 K, Pülpö Imréné Endrőd 3000 K, ifj. Bagi László 20.000 K, Kovács János 5000 K, Pintér András Endrőd 80.000 K, Vad Ignác 55.000 K, Kocsis Sándor 20.000 K, Hangya szövetkezet 10.000 K, brassói Greising József 12.000 K, Kner Izidor 300.000 K.

H I R E K

Románia megtiltotta a magyar pénz bevételét. A román pénzügyminiszter a határmenti vámhatóságokhoz rendeletet küldött, amely szerint magyar és osztrák románai, valamint német és lengyel márkát Romániába szállítani tilos. A vámhivataloknak e pénzekből a legkisebb mennyiséget is el kell venniük. Az elvett ilyen pénzeket még a vámnál átváltani sem lehet, hanem letétebe helyezik és a visszatérítéskor visszadják.

Gyomán nyaralini szándékozók részére aki lakást és teljes ellátást tud biztosítani jelentsé lapunk kiadóhivatalában.

Ne felejtse el megnézni hétéfn Papp Tibor és Madaras Károly jutalomjátékát a „Gölem“-et megnézni a gyomai színházban.

Ha jól akar mutatni egy csütörtök néznie meg Mikés Béla jutalomjátékát az Aranyvirágot.

Cséplőgéptulajdonosok figyelmébe. A cséplőgépeknek alkalmazott munkások bizonyos időközönként törvény értelmében felhívják a géptulajdonosokat, hogy munkásikat a cséplési időny megkezdése előtt balesetbiztosítás céljából be kell jelenteni.

Kedvezményes vasúti jegyek a budapesti árumintavásárra. A f. hó 31-én kezdődő árumintavásárra Bpestre utazó iparosok és kereskedők figyelmét felhívjuk hogy a kedvezményes utazásra jogosító igazolványok előjegyzését f. hó 26-ig az OMKE titkárnál eszközöljék, ahol kiállítási íletek és kezelési díj címén 27000 K. azonnal lefizetendő. Az árumintavásár területén, mint értesülünk egy Rádió-állomást állítottak fel. A nyugat államiában már mindenki ösmeri a rádió telefont, nálunk most nyílik alkalom az idő és tér fogalmát kiküszöbölő készüléket megismerni. Már ez az egy látvány is megérdemli, hogy minél számosabban keressék fel a bpesti árumintavásárt.

Iványi Aladár és István

hengermalom, lisztüzlet
terménykereskedő cég

o m á n

Telpei:

1. Matakerti malom.
2. Endrőd-úti Nagymalom.
3. Lisztüzlet és terménykereskedés a község házával szemben.

Mindkét malomban a rendes örösen kívül cserérlést is végez a így aki siet ott is azonnal becserélheti buzáját kitűnő minőségű lisztre. Azonkívül a község házával szemben levő lisztüzletben a közönség kényelmére becserél buzázt szép és jó lisztre, korpra, valamint árpát adnak. Buzázt leraktározásra átvesz, mindenféle terményt nagyban és kicsinyben napitáron vásárol.

Előzékeny kiszolgálás!

Majális. A gyomai ref. elemi népisoklák majálisa kedves idő esetén f. hó 28-án szerdán lesz megtartva, melyre az érdeklődők ezután meghívtaák.

Visszahelyezés. Takács Antal polg. isk. tanárt a kultuszmin. már régebben Barsra helyezte át, legújabb rendeletével visszahelyezte Gyomára.

A tolvaj szökevény. Tóth Imre szökevény levő endrődi lakos bujkolása közben Iványi Imrétől és Hanyecz Andrástól 2.250.000 kor. értékű holmit lopott el. A csendőrség vette pártfogásába az agilis férfit.

Az áll. polg. isk. majálisa. Az elmúlt szerdán a helybeli, áll. állami polg. fiu- és leányiskola igen jól sikerült majális rendezett a ligetben. E családias jellegű összejövetelen nemcsak a szülők, de a tanúgy barátai is szép számmal jelentek meg, s jóleső gyönyörűséggel nézték a vidám ifjúság kedélyes mulatozását.

A püspök gyomai látogatása. Dr. Raffay Sándor bányakerületi ev. püspök gyomai látogatása egyelőre a vásár miatt elmarad őszre, s alkalmassint okt. 5-én keresi fel gyomai híveit. Mezőberényben nagy ünneppélyezéssel fogadták. Gyomáról Harasznyi Pál ref. esperes és Feiler Ernő ev. lelkész jelentek meg fogadtatásán.

Holttest a Körösben. Május hó 10-én este Endrőd alatt a Körösből egy középkorú munkásfelújító öszes haja és szakállal ismeretlen férfi hulláját fogták ki. Mivel a hullán külérőszak nyomai nem voltak, felboncolás után eltemették. Sajnálatos kell megemlítenünk azt, hogy Endrődön még buncseszökők még annak az orvosok rendelkezésére, így Gyomára kénytelenek ájtónni minden boncolás megejtésére.

Karhatalommal elővezetett munkások. A graf Weenckheim féle vészóti uradalomba gazdasági cselédek szegődtek el Endrődől. Bár a szerződést is aláírták, sőt előleget is vettek fel, mégsem jelentkeztek munkára. A bírúkos a cselédek karhatalommal való elővezetését kérte, mi a szeghalmi főbírósság is elrendelt. Szomorú dolog, hogy a cselédség ilyen lazán fogja fel kötelezettségét, s a szerződést nem tartja magára nézve kötelezőnek, míg az előlegetek ellenszolgáltatás nélkül veszi fel.

Futbalmerkőzés a gyomai oldboyok között. Rövid pár heti szereplés alatt meglepő barátság fejlődött ki a gyomai színészek és futballisták között úgyhogy egy kabarc mérkőzés lejátszását vették tervbe. Terv szerint a mérkőzés áldozatosüritőkön tartanak meg és a csapat egyik része a színészek közül kerülne ki, míg ellenuellők a GySC old-boy csapata lenne. A tacsabőr 2 csinos színésznek lenne, míg a kezdő rugást Simon Gizi a társulat fiatal primadonnája tenné. Örömmel üdvözöljük a tervet, csak sikerüljön megvalósítani, mert ez is hozzá fog járulni ahhoz, hogy a közönségünk is lassan-lassan felmelegedjen a szintársulat iránt.

Felhívás. A f. hó 29-én áldozatosüritőkön Mezőberényben tartandó Gyoma és Mezőberény válogatott mérkőzésre vonatkozólag fölkerem a sportpártoló közönséget, hogy adják be címenre, vagy a kiadóhivataltba borítékban legaraszta, hogy hogyan képzélik összeállítani Gyoma válogatott csapatát. A helyesen összeállított és az eredmény elhalálója 1924 szept. 1-ig a Gyomán tartandó GyMTE mérkőzésekre egy ülőhelyre szóló jegyet kap. A tippeléseket hétfőn este 6 óráig hozzák, vagy a kiadóhivataltba adandók be. *Heinfarth M. GyMTE intézője.*

Nyomatványok a fa és szénkészeltek bejelentéséhez. A fa és szénkészeltek bejelentéséhez szükséges nyomtatványok átvételük.

Az üzlet szarkálai. A múlt év folyamán enyveskezi látogatók örömlátók Dávid és Weisz turkevei kereskedők üzletében. Vagy 160.000 K. értékű zsákmánnyal látók. A dícsőség azonban nem sokáig tartott. A tetteseket kinyomozták Kádár Lajosné, Szatmári Károlyné, Ivtonovits Józsefné, Baria Mátyásné és Katona Ferencné gyomai hártárgaji-bállai tanya i lakosok személyében. A lopást leleplező turkevei csendőrség feljelentette a bűnösöket az ottani államrendőrségnél.

Szerencsétlenség a vasúti átjárónál Gyomán. A 33-as sz. őrhánál súlyos szerencsétlenség történt Tóth István vasúti váltóór gondatlansága folytán, ki elmulasztotta a vonat leterjesztését. Az éppen arra robogó vonat előtött egy áthaladó kocsi, melyet összetört, s a benn ülők közül kettő súlyosan, kettő pedig könnyebben megsérült. Az egyik súlyosan sebesült már bele is halt sérüléseibe. A váltóór mentőgőll hozhatni fel a fufeszített fizikai munkát, mivel már 25 órája volt szolgálatban a szerencsétlenség idejében. A létszámszökkenetnek is van valamelyes kis része az ilyen katasztrófák előidézésében. A jövőre vonatkozólag különben igen ajánlatos lenne, ha Gyoma és Endrőd község elöljárósa odahatna, hogy ezen a fogalmas helyen a közlekedők részére egy aluljárót készítenének, mely elejét vehetné az újabb szerencsétlenségeknek.

45 és 46 évi talákozóra hívjuk meg iskolatársainkat, akik 1878—79 években tettek tanítói képeztést. A találkozás f. é. július hó 5 és 6-án, Kiskunfélegyszázan az állami tanítóképzőben. Jelentkezés Konksek Gy. József nyugdíjas ipariszkolai igazgatójánál Gyomán. A meghívást elhatározták: Grézló János nyugdíjas kir. tanfelügyelő és Ferenczy Mátyás rendőrbírósság Szegezen, Konksek Gy. József Gyomán.

Mértékhitelítés. A hódmezővásárhelyi állami hitelítő hivatal kiküldöttjei f. hó 21-én megkezdették, hordokón kívül, az összes mérő eszközöknek a hitelítését. Hitelítési hely a ref. központi fiúiskola tanterme. Köteles mindenki mindennemű mértékét, melyeket a közforgalomban használnak, hitelíttetni elkobzás és büntetés terhe mellett. Kötelesek a csepőlegéptulajdonosok is a mázsákait hitelíttetni. A hitelítési eljárás f. hó 30-án d. u. fejeződik be.

Adományok jótékonycélra. A táncmulatók engedélyezéséért jótékonycélra befolyt összegből a főbíró a következőknek juttatott: Gyoma község nyomormentő actiójára a szegénysorsu gyermekek részére 120.000 kor., az endrőd róm. kath. iskolászeknek ugyancsak a szegénysorsu iskolásgyermekek felruházására 155.000 koronát.

Új ügyvéd Gyomán. Dr. Osváth János ügyvéd, kinek legutóbb Debreczenben volt ügyéi irodája, Klienturáját Gyomára a dr. Nagy Ernő féle házába helyezte át. Dr. Osváth János neve nem ismeretlen a vármegyében, mint bölcsész doktor sokáig állott a békécsabai polg. isk. élén, mint annak igazgatója, az ő igazgatása alatt épült a hatalmas arányú csabai polgári iskola. Tudását és felelősségét szorgalmat jellemzi, hogy amellé elvígvezte a jogi egyetemet, miután megszerzte a jogtudományi doktorságot, letette az ügyvédi vizsgát is. A jogkereső közönség körében bizonyára hamarosan megtalálja a pártfogását.

Bitangóságban levő ló. Turkevény Gyűrffy Miklósnak egy 4 éves vaseres, csillagos kanca lova elbitangolt, aki tud róla jelentse a községi bírónál.

Dunakavicsot rendelt a község. Gyoma község részére két vagon Dunakavicsot rendeltek. A kavics a már nagyon is rendezésre szoruló vágóhíd rendezőztalához szükséges.

Minden orvos ajánlja

mert megszüntet gyomorbaft és bélyenyheséget. Javítja a vérkeringést, eloszlat szdüléseket és vértolodást. — Kítűnően bevált gyógyszer a maj- és epebak (sárgaság) a nyájszerebántalm (cukor, közsvény) és egyéb más betegség ellen.

rendszeres ivókuránál meglepő eredmények!

Reggelenként egy adag (orvosi előírás szerint)

MIRA természetes glaubersós gyógyvíz

a megrongált közérzetet teljesen rendezhozza.

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és jobb fűszer és kemégekerekedésben

Mészáros Mihály

rőfös- és divatruháza

Telefonsz. 30. Gyoma Telefonsz. 30.

Ujabbban beérkezett divat dolgaim nagy választékban kaphatók!

Mintás sweici gradinok, liberti

batiszotok, liberti szatinok, gyapju

gradinok és sima gradinok.

Férfi szövetek minden minőségben.

Női szövetek a legolcsóbb minőség-

től a legjobb minőségig. Mosó zse-

gok nagy választékban. Legújabb

mintájú voalok, kartonok, festők,

zefirek, kanavászok, vásznak, schi-

fonok minden minőségben.

Az összes szabókellékek!

Mindenkori legolcsóbb napiárak

Épület üvegezési vál-

lalat és kész ablak raktár.

Bodorik Sándor üvegesítő Déva-

ványa (Pactér). Uradalmak és

asztalok részére táblaüveget ju-

tányosan számítok.

Rőfös szakmában jártas, jó eladó ke-

reszkedőségű azonnali belépésre kerestetik. Tótul beszélők előnyben. Árjai Jenő Kécsillag Áruháza Békéscsaba.

Faszén kapható állandóan — esetleg 100 kg.-ként is — Hoffmann pékmesternél Endrőd.

SPORT

MAC—GySC 2—0

I. o. bajnoki.

Mullthét vasárnapján játszotta a kiesés helyén álló GySC utolsóélti bajnoki mérkőzését, melynek megnyerése esetén remélhette volna, hogy továbbra is az I. osztályban marad. A meglehetősen jól felálló csapat már az első percekben kedvetlenül, lustán és lelkesedés nélkül játszott. Az utóbbi időkben feltűnően megerősödött MAC egymás után vette a veszélyesebbnél veszélyesebb támadásokat a gyomai kapu ellen, melyet csak a védelem önfeláldozó játéka tudott nagyobb vereségtől megóvni. Nagyon elkedvetlenül tette a csapattal a mérkőzés első gólya melyet egy korrugás alkalmával a saját játékos Papp II. helyezett a hálóba.

A második félidőben mindent elkövetett a gyomai csatár, hogy az eredményt szépséges és sürűn vezettek veszélyes támadást a MAC kapu ellen. Különösen Papp I. és Hatvány agilis játéka érdemi dicsőretet és csak gyenge fizikumuknak tudható be, hogy eredményt nem értek el. A csapat egyébként a megszokott formáját — a rendszertelen kapkodó játékok — játszotta. Ezzel a játékkal az állandóan változtatott felállással más eredményt nem is érhetnek el. Szomorúan megállapíthatjuk, hogy a régi híres GySC a teljes leromlás útján van. Az erőlyesen felépni nem tudó vezetőség teljesen felgyezetlenül engedi a csapatot játszani. Játékgyelem, lelkesedés rég kivезett a csapatból. Ehelyett a borozás, garázdálkodás sportját gyakorolják. Itt igazán I. osztályú helyezést érdemelnek. A vidékeken, ahol, mint vendégcsapat szerepelnek, de különösen legutóbb Mezőberényben nagyon rossz benyomásokat hagyhat vissza. A fiatal, felügyelet alá szoruló játékosok és kísérők, kik a maguk 14-16 évükkel még értelem gondolkodással bírnak, legtöbb esetben berugva, részegen hevernek az utcán, vagy a vasuti vörötermekben. Duhajkodásuk, utcai garázdálkodásuk már számtalan esetben rendőri beavatkozást vont maga után. Az idősebb, komolyabb játékosok ahelyett, hogy tanácsukkal, szigorúságukkal visszatartanák ezeket az ifjakat a részegeskedéstől, maguk járnak jó példával elől és módot adnak annak is a berugasra, kinek anyagi helyzete nem engedi meg a 2-3 liter bor elfogyasztását. Ha ezeken az állapotokon a vezetőség nem tud, vagy nem akar változtatni, úgy az egyesület menthetetlenül a felbomlás elérék.

Ezzel az elvesztett bajnoki mérkőzéssel végleg kiesett az I. osztályból a GySC és az ősz fordulót már a II. osztályban fogja végigjátszani.

—y—y.

GyMTE—Előre 1—0

A gyomai pályán az GyMTE játszott barátságos mérkőzést a jóképességű csabai Előre komb. csapatával. A mérkőzés megkezdése a gyomai csapat győzelmeivel végződött, melyi felgyezetlenül lelkes játékkal pótolta technikai hióját. Az egész mérkőzés alatt állandóan a GyMTE volt fölényben és csak a belső csatárok haborzó játéka tudható be, hogy nagyobb eredményt nem értek el. Általában a csapat jó benyomást keltett, különösen a védelem működött biztosan.

Árverési hirdetmény.

Bukva Imre végrehajtónak Nándori Imre végrehajtást szenvedő ellen vagyonközösség megszűntelése iránt indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság az újabb árverést 82860 kor. költség és a felmentendő költségek behajtása végett a gyomai kir. járásbírótság területén levő Endröd községben fekvő, s az endrödi 3005 sz. betétben A 1 sor. 745 hrsz. a felvett 195 négyzetgöl területű házass betelekre elrendelte.

Az árverés f. é. jun. 12. napján d. e. 9 órákor Endröd község házánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kiküldetési árnál alacsonyabb áron nem adható el. Az árverezni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kiküldetési ár 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881, LX t. c. 42 §-ában meghatározott árformálom számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnek feltehetően, hogy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított elismerényt a kiküldöttnek átadni és ez árverési feltételeket aláírni.

Az aki az ingatlanért a kiküldetési árnál magasabb ígérelet tett, ha többet ígéri senki sem akar, köteles nyomban a kiküldetési ár százaléká szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni.

Gyoma, 1924. máj. 10.

Záhonyi s. k.
kir. jbr. elnök

A kiadvány hitelesít

Olvashatatlan aláírás.
irodatiszt.

A gyomai nagytözsében (Endrödi-ut 1333) trafikos ládák jutányos áron kaphatók.

Magánjáró cseplőgép 8 HP. szalma tüzelésre is alkalmas, eladó Krem Antal Mezőtúr.

Egy magyar állami 6-os cseplőgép garantiára teljesen izemképes állapotban kedvező fizetési feltételek mellett sürűsen eladó. Érdeklődni lehet Kéri Istvánné fakeskedőnél Gyomán.

Egyszobás lakást keresek, fizetek buzában vagy áruban. Marosi Márton divatárú kereskedő.

Eladó egy Tairbanks-féle hid mérleg. Bővebbet Gyomán az Oláh malomban.

Egy jókarban levő 30 fókios fűszerüzlet alvány és puld. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Kolimár János Mezőberény IV-ik ker. Vésztőfelé vezető ut mellett levő jóforgalmu sarok korlátlan italmérése kiadó. Esetleg örök áron eladó. Ugyanott boltbeli berendezések 1924 május hó 25-én nyilvános árverésen elfognak adatni.

Eladó egy Fairbanks gyártmányu 10.000 kgos. hidmérleg. Bővebbet Oláh malomban Gyomán.

Kőristalp és küllő

Wagner Márton Fiaínál.
Gyomán. Telefon 22.

Kiadásért és szerkesztésért felelős:

NADUDVARY MIHALY.

Zsolnai Hermann

köszén-, koks-, kovácsszén és
tűzfűzanyagkereskedő

Budapest, Honvéd-u. 1.

Telefonszámok: 10—74, 45—93, 30—64

Kérjen okvetlen
részletes árajánlatot.

Családi fényképet

művészies kivitelben . 30000
6 levelező lapot . . . 20000

koronáért készít Dávid Géza fényk.
Endröd.

Kész férfiruhák nagy választékban

kaphatók Fekete Elek

férfi szabónál Gyoma.

Fizetés uj buzában is.

A TISZAMALOM

fürdője nyitva van

minden pénteken a nők részére.

Minden szombaton és vasárnap

délelőtt a férfiak részére.

Mindhárom fürdőnapon

kádfürdő

is kapható.

Ha szerencséje van Önnek, úgy

egy milliárdot

nyer a most megjelent M. Kir. Osztálysorszátek 12 sorsjátékán. Van azonban 400, 200, 100 és 50 milliós nyeremény is. — A sorsjegyek ára: egész 40.000, fél 20.000, negyed 10.000, nyolcad 5000 korona. Beszerzhetők Gyomán Nadudvary kereskedőnél.

Forgalmi adókönyvek

mindenféle nagyságban legolcsóbban
Nadudvary M. könyvkereskedőnél.

Ha festetni akar

ne mulassa el megtekinteni mintakönyvemet, amelyek miniszteri engedéllyel külföldi mintákkal lett kiegészítve és a legmagasabb igényeket is kielégíti.

Kérjen árajánlatot!

Saját érdeke, hogy szép és olcsó festést kapjon.

Kovács Máttyás szobafestő

Gyoma Árva ucca 795.

Ugyanott egy fia tanulóknak felvétetik.